DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.

Voor den geheelen jaargang voor Soerabaya *f* 15.—
Idem franco per post. „ 17.—
Voor den eersten halven jaargang voor „ „ 7.50
Idem franco per post. „ 9.—
De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

MAANDAG 23 MAART.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is *f* 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het segel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

No. 24. VERANTWOORDELIJKE UITGEVERS E. FUHRI & CO, TE SOERABAYA. 1857.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT

Van den 19den Maart 1857, No. 22.

Bij 's Konings besluit van den 25sten December 1856 No. 82, is de Oost-Indische ambtenaar met verlof in Nederland Jhr. M. Rendorp, laatstelijk controleur der tweede klasse bij de landelijke inkomsten en cultures op Java, op zijn verzoek, eervol uit 's lands ontslagen.

Bij beschikking van den Minister van Kolonien, van den 23sten September 1856 la. A No. 8, is aan den Oost-Indischen ambtenaar met verlof in Nederland J. A. Koopmans, laatstelijk pakhuismeester te Padang, verleend eene verlenging van verlof voor den tijd van zes maanden, buiten bezwaar van 's lands kas.

Civiel Departement

ERKEND EN TOEGELATEN:

Krachtens Koninklijk besluit van 6 Augustus 1856 No. 45, de heer Jean Marie Adrien Casimir Troplong, als consul van Frankrijk te Padang.

Krachtens Koninklijk besluit van 1 November 1856 No. 99, de heer Achille de Codrika, als consul generaal van Frankrijk te Batavia.

ONTHEVEN:

Op zijn verzoek, eervol, van de betrekking van resident van Banda, de ambtenaar A. L. Andriesse.

Eervol, wegens vertrek, uit de betrekking van lid der commissie voor het beheer der begraafplaatsen van lijken van Europeanen en daarmede gelijk gestelde personen te Batavia, Mr. H. W. du Perron; onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezene diensten.

Op zijn verzoek, eervol, wegens vertrek, als lid van het bestuur over de protestantsche kerk in Nederlandsch-Indie, E. W. Cramerus, onder dankbetuiging voor de door hem in die betrekking bewezene diensten.

Eervol, wegens vertrek, uit de betrekking van secretaris van het bestuur van het protestantsch wees- en armhuis te Samarang, Mr. A. J. W. Cornets de Groot, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezene diensten.

BENOEMD:

Tot resident van Banda, de ambtenaar op non-activiteit H. D. A. van der Goes, laatst assistent-resident van Saparoea en Haroeko.

Tot lid der commissie voor het beheer der begraafplaatsen van lijken van Europeanen en daarmede gelijk gestelde personen te Batavia, A. J. W. van Delden, koopman aldaar.

Tot lid der commissie tot ondersteuning van behoeftige christenen in de Soerabayasche afdeeling, C. J. H. Franssen, tijdelijk waarnemend pastoor te Soerabaya.

Tot secretaris van het bestuur van het protestantsch weesen armhuis te Samarang, H. Bleckmann, kapitein, eerstaanwezend officier der genie aldaar.

Tot controleur der 2de klasse in de afdeeling Kroë (Bencoelen), de commies bij den assistent-resident van het wester-district der ommelanden van Batavia, tevens griffier van den landraad aldaar, C. M. G. A. M. Ecoma Verstege.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING

Op Dingsdag den 24sten Maart.

Bij den pachter der pandjeshuizen The Tiansoe in de Chin. kamp.

Op Woensdag den 25sten Maart.

Voor de toko van den heer S. H. Wanders te Kalisossok No. 1.

Op Donderdag den 26sten Maart.

Voor de woning van den Lt. Haentjes D[illegible] kampement No. 9.

Op Vrijdag den 27sten Maart.

Voor de toko van den heer D. D. van Boeckholtz in de Chin. kamp.

Op Zaturdag den 28sten Maart.

Voor 's Lands Marine-Etablissement.

ADVERTENTIEN.

GEBOORTEN.

Bevallen van eenen *ZOON*, J. P. W. Broekman, *Loust.*
Soerabaya, 17 *Maart* 1857. (174)

Voorspoedig bevallen van eene *DOCHTER*, D. Huijsdens, geb. *Peeters.*
Soerabaya, 16 *Maart* 1857. (168)

STERFGEVAL.

Op den 13den Februarij 1857, overleed te *Batavia* in den ouderdom van 28 jaren onze geliefde broeder en behuwd-broeder Daniel François Rose.

Kremboong, G. T. C. ROSE.
15 *Maart* 1857. M. S. W. ROSE,
(172) *Geb.* van Riemsdijk

UITVERKOOP

Op Woensdag den 25sten Maart,

BIJ

S. H. WANDERS, *Hoek Kalie-Sossok No.* 2.

Van RESTANT TOKO-GOEDEREN, als: HANG-, en STAANDE LAMPEN, PENDULES, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, GOUD-, ZILVER- en DIAMANTWERKEN, MANILLA SIGAREN, WAGEN, PAARDEN, DRANK-, OLIE- en AZIJNSTELLEN, verscheidene soorten van LAKENS, gestreepte en geruite ZIJDE voor Kleeden, JACONETS, ZIJDEN VESTENSTOFFEN, ZIJDEN HEEREN DOEKEN, Zwart en paarsch ZIJDEN FLUWEEL, enz.

Zoomede een aantal BOEKWERKEN, waaronder een [illegible] VEL, Geschiedenis der godsdiensten, enz. (158)

VENDUTIE.

Op de vendutie van den 27sten Maart 1857.

Bij D. D. van Boeckholtz, zal voor rekening van belanghebbenden worden verkocht, eene partij LIJNWADEN, min of meer door zeewater beschadigd, aangebragt per het Nederlandsche schip *CORNELIA*, kapitein Jaski, als

10 balen of 250 ps. RUWE JEANS, 30 Yds. × 28 Inch.
11 pièce Holl. RUWE SHIRTING, 38 „ × 37 „
2 „ „ „ do. . 38 „ × 42 „
en 90 „ MOLTON DEKENS.

Verders de FOKKEMAST van het Nederlandsche schip *VRIENDENTROUW*, kapitein D. Grevelink, zoo als die is liggende bij de Heeren Lloyd & CO. aan de Kalimaas, en aldaar dagelijks te bezigtigen is. (182)

DE ZEEROOVERS IN DEN INDISCHEN ARCHIPEL.

(*Vervolg.*)

De Serebas, die in de berigten van den kapitein Keppel eene groote plaats innemen, bestaan uit twee elementen, welke men onder de meeste stammen, die de noordwestkust van Borneo bewonen, vermengd vindt: namelijk het zuivere Maleisch en het Dayaks-element. De oorsprong der Maleijers is niet met juistheid bekend; op zekeren tijd kwamen zij met hunne praauwen op de kusten van de Serebas, landden en onderwierpen zich eenigen tijd aan de leenheerschappij van den rad'a van Zahore, die in de 17de eeuw in die zeeën alvermogend was *), verklaarden zich later onafhankelijk en oefenden ongestoord hun beroep als zeeroovers uit. De Maleische bevolking der Serebas telt niet meer dan vijftien honderd strijdbare manschappen; maar het zijn mannen van eene buitengewone dapperheid. Wat de Dayakkers betreft, die het inlandsch element vertegenwoordigen, deze zijn veel talrijker en vormen onderscheidene dessas. In den beginne vergenoegden zij zich met twist te zoeken met hunne naburen, doch voeren niet op zee. Langzamerhand verbonden zij zich als roeijers op de praauwen der Maleijers; zij leerden alzoo de voordeelen kennen van eene industrie, welke hun, op gemakkelijke wijze, ruime aandeelen verschafte in den rijken buit, en weldra werden zij zelven uitmuntende zeeroovers; het is een beroep, hetwelk geen langen leertijd noodig maakt. Het verbond der Dayakkers en Maleijers bragt eene aanmerkelijke wijziging in de zeerooverij.

Toen de *Maeander* in 1846 naar Borneo kwam, maakten de Serebas en Sakarrans toebereidselen tot een grooten rooftogt. Weldra ontving men het berigt, dat de balla der zeeroovers de rivier Sadong binnengeloopen was en de verschrikkelijkste verwoestingen aanrigtte. Brooke vormde nu uit den *Royalist*, de *Nemesis*, de booten van den *Albatros* en 55 praauwen, welke met 1800 inboorlingen bemand waren, onder den kapitein Farquhar, een eskader, waaraan het stoomschip *Ranee* werd toegevoegd. Men wachtte de 200 praauwen der Serebas en Sakarrans op aan de monding der rivieren Sereb:s en Kaluka, welke zij kort te voren waren binnengeloopen. In den nacht van den 31sten Jr'ij 1846 verscheen de balla en wilde door het eskader heenbreken. De Europesche schepen ontvingen hen met een geducht geschutvuur; hetwelk onder hen weldra de grootste verwarring verspreidde, honderd vijandelijke praauwen in den grond boorde en vijf honderd zeeroovers doodde. De overigen namen ijlings de vlugt en voeren de rivier op; de manschap der vernielde schepen redde zich ten deele op de praauwen of zocht in de djungelen langs den oever, eene voor de Europeanen bijna ontoegankelijke schuilplaats.

Het was eene geduchte les den Serebas gegeven; de les moest echter volkomen zijn, en men besloot eene verkenning te doen op alle punten der kust, welke gewoonlijk door de zeeroovers werden bezocht. Men wist bovendien, dat verscheidene praauwen eene afdeiding hadden ondernomen in de rigting van Sambas, eene Chinesche kolonie hadden geplunderd en zich zelfs aan den ingang der rivier van Sarawak hadden vertoond. De flottille, onder bevel van den kapitein Farquhar en radja Brooke, voer de Serebas op; doch moesten de Europesche schepen er de zware praauwen achterlaten. De stoomboot *Ranee* leidde den togt. Van afstand tot afstand hadden de zeeroovers getracht de rivier met boomstammen te versperren, die men moest doorhakken om zich den weg te banen. Men zette dan eenige detachementen aan land om de werklieden te beschermen tegen aanvallen uit de djungelen. Deze verschillende expeditiën vere'schten de meeste omzigtigheid. Bij eene van die versperringen werd het stoomschip door den stroom afgevoerd en strandde; de stoker liet den stoom los, welke bij het ontsnappen uit den ketel het gewone sissende geluid maakte. Dit verspreidde onder de inboorlingen groote angst, daar zij niet konden begrijpen vanwaar dit geluid kon komen; sommigen sprongen in hunne vrees over boord en zwommen naar den oever, de anderen meer ondeworpen, rigtten hunne beden tot Allah. Kortom, het was eene onbeschrijfelijke verwarring, en de Engelschen hadden groote moeite om hunne bondgenooten gerust te stellen. Op deze punten maakten de Maleijers, die op eenigen afstand van den oever in het kreupelhout verborgen lagen, de achterblijvenden af, en overal waar een begaanbaar pad was, hadden zij in den grond eene menigte kleine, zeer spitse palen geslagen, met eene dunne laag aarde overdekt, welke in de voeten drongen en pijnlijke wonden veroorzaakten. Niettegenstaande al deze

*) Een afstammeling van dien beruchten Radja woont thans rustig bij Singapore, met een jaargeld van 4000 £, hetwelk de Britsch Oost-Indische Kompagnie hem heeft toegelegd.

VERKOOP VAN EEN SCHIP.

Op Dingsdag den 7den April 1857.

Zal, des morgens te ½ 9 ure, door tusschenkomst van het vendukantoor te Soerabaya aan de *Kaliemaas*, ter plaatse waar het na te noemen schoenerschip is liggende, in het openbaar aan den meestbiedende worden verkocht.

Het schoenerschip *BELLA*, groot 13 lasten met al deszelfs tuig, zeilen en inventaris, zoo als hetzelve thans is liggende ter plaatse voornoemd en toebehoorende aan JACQUES VAN DER WIEL, industrieël, wonende te Soerabaya, blijkens acte van eigendom op den 2den Junij 1856 N°. 76, voor Regter commissaris uit den Raad van justitie te Soerabaya verleden.

Deze verkoop geschiedt ten verzoeke van den Chinees LIE MASING, handelaar wonende te Soerabaya en domicilie hebbende gekozen ten kantore van den Advocaat en Procureur MR. A. M. MEERTENS in de Heerenstraat te Soerabaya, krachtens eene in Executorialen vorm uitgegevene grosse van eene Raadschuldkennis door den genoemden eigenaar van het voormeld schoenerschip voor den Regter commissaris uit den Raad van justitie te Soerabaya op den 24sten September 1856 onder N°. 71, verleden en in gevolge de bij die acte verleende onherroepelijke magtiging tot dezen verkoop, ten einde betaling te erlangen eener som van *Acht Honderd vijftig gulden Recepis* met de overeengekomene renten over die som, gerekend tegen drie kwart ten honderd 's maands van af den 24sten September 1856 met de kosten.

(175) A. M. MEERTENS.

VERTREK VAN SCHEPEN.

DE STOOMBOOT
KONINGIN DER NEDERLANDEN,

Kapitein J. PRINS, zal bij tijdige aankomst in de eerste dagen van *April* naar SAMARANG, BATAVIA en SINGAPORE vertrekken. Adres bij

De Agenten,
(178) FRASER EATON & CO.

HET STOOMSCHIP PALEMBANG,

Naar SAMARANG en BATAVIA, op *den 1sten April aanstaande.* Adres, bij

W. CORES DE VRIES.
23 *Maart* 1857. (185)

HET STOOMSCHIP MACASSAR,

Naar de MOLUCCOS via MACASSAR en TIMOR, omstreeks *den 1sten April*, na aankomst der verwacht wordende landmail uit Europa. Adres, bij

SOERABAYA, W. CORES DE VRIES.
23 *Maart* 1857. (186)

TE KOOP

Het **HALVE AANDEEL** in het logement MONTOFT te *Soerabaya*, competerende aan en te bevragen bij

(171) C. E. VAN DER TEEN.

TE KOOP

EEN SPAN goed gedresseerde SANDELWOOD WAGENPAARDEN, te bevragen bij

(183) J. C. SCHELL.
Kaliesosok N°. 3.

Het Agentschap der Javasche-Bank maakt bekend, dat met de jaarlijksche afsluiting der boeken en opname der kassen onder ultimo dezer, alle bankoperatiën gedurende de *vier eerste dagen der maand April*, zullen gestaakt en er alleen zal gevaceerd worden, voor den ontvangst van vervallene stukken en beleeningen.

SOERABAYA, Namens het Agentschap voord.
23 *Maart* 1857. *De Agent*,
(184) VAN NOORD BORSKI.

Tegen *medio April aanstaande* zal door de ondergeteekenden op nader bekend te maken voorwaarden bij inschrijving worden verkocht, het TABAK PRODUCT G. P. van de Fabriek GEURIGE PLANT.

De monsters zullen te zien, en nadere informatiën te bekomen zijn bij

SOERABAYA, FRASER EATON & CO.
19 *Maart* 1857. (181)

Iemand, bekend met de nieuwe en oude talen, zoekt eene plaats als administrateur, boekhouder of gouverneur. Adres bij de uitgevers dezes. (180)

WISSELS OP NEDERLAND.

(176) B. J. VAN ECK & CO.

VERKRIJGBAAR
BIJ
H. VAN DE VELDE,
te Krambangan.

ROZIJNEN in kistjes, AROWROET, DRANKEN en PROVISIEN, WASCHSTELLEN, BALLONS, GEKLEURDE HEMDEN, DOOPKLEEDJES en andere DAMES ARTIKELEN, alsmede VERSCHE FROMAGE DE GRUYÈRE, de 3 pond *f* 3.— rec. contant. (177)

232ste
NEDERLANDSCHE STAATS-LOTERIJ.
VAN NEGEN HONDERD NEGENTIG DUIZEND GULDEN.

Heele Loten en gedeelten daarvan worden bij de ondergeteekenden op bestelling aangenomen. Bij vooruitbetaling à *f* 85. — Bij betaling op de ontvangst, *f* 90. — rec.

(72) **E. FUHRI & CO.**

PAS ONTVANGEN PER CORNELIA:

Twee groote KOFFIJ SPITTEN met gegoten ijzeren Fornuizen.
CANARIE-VOGEL ZAAD.
LIMBURGER KAAS.
PIANO- en PIANINO SNAREN.
GEWONE en GEPARELDE GORT.
ROODE en WITTE ZUURKOOL in vaatjes.
FIJNE AUGURKJES.
SELTZERWATER op halve kruikjes.
EUROP. KEUKENSTROOP in pullen en kruiken.
MEPPELSCHE AZIJN.

(179) Bij **DE STURLER & CO.**

HET HUMORISTISCH ALBUM.

3DE JAARGANG.

Per mail, elke maand te ontvangen, à *f* 14.— rec. franco tot Soerabaya.

(173) Bij E. FUHRI & CO.

SOERABAYA, den 28sten Maart 1857.

Verleden Zaturdag viel de aandacht van eenige inlanders staande op de brug Djagallan op eene de rivier afkomende pisangstronk, waarop zich een vreemd voorwerp bevond.

Bij nadere aandachtige beschouwing bleek het, dat een pas geboren zuigeling op dien stronk was nedergelegd; naauwelijks zijn zij van hunne ontdekking overtuigd, of zij ijlen in een in de nabijheid zijnde vaartuig en willen beproeven dit wicht te redden, doch ongelukkiglijk ontstond er bij hunne nadering eenige golving, waardoor de stronk kantelde en het kindje, hetwelk zoo als blijkt niet of ten minste zeer slecht daaraan was bevestigd, spoorloos in de snelvlietende rivier deed verdwijnen.

SUMANAP, *den* 18*den Maart* — Wederom hebben wij het totale verlies te melden van een schip, hetwelk op 17 Maart aan den Oosthoek van Madura is gezonken.

Zaturdag kwam alhier de tijding, dat er een schip gestrand was op de klippen bij den Oosthoek van Madura, en onmiddelijk begaven zich de fungerende havenmeester en eenige ingezetenen naar de plaats des ongeluks, welke circa 20 palen van hier verwijderd is. Dadelijk bij hunne aankomst aldaar, begaven zij zich aan boord van het gestrande vaartuig, hetwelk echter niet zonder gevaar was, daar het schip op zijde lag, en de zee aldaar met klippen bezaaid is. Zij vernamen aan boord het volgende:

Het barkschip *Elise Ann*, gezagvoerder F. Eales, en varende onder Britsche vlag, had den 5 Maart Singapore verlaten met eene lading, bestaande hoofdzakelijk uit ijzeren staven, 6 kisten opium, 14 kisten lijnwaden, 4000 stuks spaansche matten, 5 kisten valsch goud-draad en verdere kleinigheden en was bestemd voor Balie. Het schip behoorde aan den Chinees Tjo-Tow te Singapore.

Op den 13 Maart des middags ten 12 ure stootte het schip op de klippen in straat Gilian, bekend onder den naam van Batoe Talie, en weldra bespeurde men dat het schip lek was. Alle moeite om hetzelve vlot te krijgen was vruchteloos, en Zaturdag avond stond reeds 6 voet water in het ruim. Den kapitein werd aangeraden, dewijl er toch weinig kans overbleef om het schip te behouden, zoo veel mogelijk was, van de lading en den inventaris te bergen, waaraan hij nog dienzelfden nacht gevolg gaf, en de beide volgende dagen mede voortging. Alles wat gered was, werd naar de nabij gelegen dessa Pandjoerangan met praauwen, sloepen en booten vervoerd.

Gisteren kwam hier het berigt, dat het schip dien dag van de klippen was afgedreven en in het vaarwater van straat Gilian gezonken, zoodat er naauwelijks 2 vadem lengte van de masten meer te zien was; hierdoor is het gevaar voor schepen die meergemelde straat willen passeren niet weinig vermeerderd, en moet men den gezagvoerders aanraden liever door straat Sapoedie te zeilen.

De lading van de *Elise Ann*, was te Singapore verassureerd; het vaartuig echter was niet verzekerd.

BATAVIA — Op den 11 Maart werd, in de kampong Malayoe, door de policie te Meester Cornelis gearresteerd de inlander Kodja, die in 1854, door den landraad in het zuiderkwartier, wegens gepleegden diefstal veroordeeld was. Kodja was bestemd, om in de residentie Banjoemaas zijnen straftijd, een vierjarigen dwangarbeid, door te brengen, doch het gelukte hem, vóór zijn vertrek derwaarts, te ontvlugten en zich gedurende bijna twee jaren schuil te houden.

De onderschout te Meester Cornelis, onderrigt zijnde van Kodja's terugkomst bij zijne familie-betrekkingen in de kampong Malayoe, heeft dadelijke maatregelen aangewend om hem te arresteren.

Eenige policie-dienaren en pantjallangs daartoe uit gezonden zijnde, troffen Kodja aan in de woning van zijne moeder, alwaar hij zich onder eene bali verscholen hield.

---

moeijelijkheden drong de expeditie een eind ver het land binnen, en kastijdde vele stammen, alvorens naar de monding van de Serebas terug te keeren, waar zij de *Nemesis* terugvond. Den 9den Augustus begaf zich het geheele eskader naar de stad Bejang, welke door de Milano's werd bewoond. Na deze te hebben gerustgesteld, bezocht het eskader van Sarawak de rivier Kanowit, wier oevers door de Sakarrans en andere stammen zijn bewoond, welke steeds manschappen en schepen aan de zeeroovers hebben verschaft. Wanneer de expeditie voor een dorp verscheen, dan snelden de opperhoofden de Britsche officieren te gemoet, en die zeeschuimers, wier woningen, volgens gebruik prijkten met menschelijke zegeteekenen, wierpen met kracht de beschuldiging van zich af, als zouden zij aan de handelingen der Serebas medepligtig zijn. Naauwelijks erkenden zij, dat onder eene zoo talrijke bevolking welligt eenige dolkoppen gevonden konden worden, welke naar buit en avonturen begeerig waren. Wilde men ze gelooven, dan zou de volkplanting van Sarawak geen getrouwer bondgenooten en beter naburen kunen wenschen dan zij waren. SIR JAMES BROOKE had te veel ondervinding, om zich door soortgelijke betuigingen om den tuin te laten leiden; hij dacht evenwel, dat het voor het oogenblik genoeg zou zijn den zeeroovers eene aanmaning te geven en hun te bewijzen, dat de Engelschen, ingeval van herhaling, hen, al trokken zij ook honderd mijlen diep het land in, zouden kunnen treffen. De flottille ging dus weder naar Sarawak onder zeil en keerde, na een kruistogt, welke eene maand had geduurd, aldaar in zegepraal terug. Zij had de meest geduchte balla, welke ooit de rivieren van Borneo had verlaten, geheel vernietigd, en deze krachtige aanval had, althans voor geruimen tijd, de verwoestingen der zeeroovers gefnuikt. Naauwelijks was de radja BROOKE in zijne stad teruggekeerd, of hij ontving het bezoek van de voornaamste Maleische en Dayaksche opperhoofden, die plegtig beloofden hunne misdadige industrie te laten varen, en de krachten hunner onderhoorigen te besteden tot de beoefening van landbouw en koophandel. De radja betoonde zich genadig; hij verleende aan de edele vreemdelingen, die tot hem gekomen waren, veelvuldige audientiën, en stelde alles in het werk, om hen gedurende hun verblijf te vermaken, hij liet hun zelf de tooverlantaarn vertoonen; eindelijk, en dit was hun niet het minste aangenaam, gaf hij den gevangenen de vrijheid weder, welke hij naar hunne gezinnen terugzond, overladen met geschenken en stukken katoen, met het Britsche fabrieksmerk voorzien. Uitmuntende gelegenheid om in de districten van Borneo eenige staaltjes van Britsch fabriekaat in te voeren! De Engelsche dagbladen verspreidden reeds het gerucht, dat aan het zeeroovers-wezen van Borneo een doodslag was toegebragt. Deze vreugde was echter voorbarig. In 1850 toch hervatteden de Serebas en Dayakkers hunne strooptogten, vernielden de landbouwende districten over eene groote uitgestrektheid en tastten zelf in 1851 de kleine Engelsche vestingen Sakarran en Lenga aan, waarvan de gezagvoerders in den strijd sneuvelden. Ongetwijfeld is de handelwijze van BROOKE, om te gelijk te koloniseren en te strijden, de beste, maar men kan er geene spoedige uitkomsten van verwachten.

Men weet, dat in dit gedeelte van Azië, waar de Europesche mogendheden zulke uitgestrekte en rijke koloniën hebben verkregen, Frankrijk zelf niet het geringste eiland in bezit heeft. Het schijnt alsof het vrijwillig deze verwijderde streken heeft verlaten welker toekomst zoo grootsche verwachtingen doet ontstaan. Men ziet de Europesche bedrijvigheid zich tot in het verre Oosten uitstrekken; Engeland breidt dagelijks de grenzen van zijn Indische rijk meer uit; het is aan het bekwame bestuur van Java, dat Nederland zijn voorspoed heeft te danken; Spanje zal, wanneer vrede en orde in het moederland de zucht tot groote ondernemingen zal hebben verlevendigd, in de Philippijnsche eilanden eene onuitputtelijke bron van rijkdom vinden; Portugal eindelijk, in Europa zoo vervallen, heeft in de Indische zeën nog eenige overblijfselen behouden van zijn vroegeren luister. Terwijl dus al die volkeren om strijd dingen naar de aanzienlijkste plaats op de markten van Azië, blijft Frankrijk ten achteren. Het heeft zich alleen in de Maleische zaken gemengd om een ellendigen stam wilden te kastijden, en alzoo heeft het door een zonderling toeval den eersten slag toegebragt aan de zeeschuimers van Sooloo.

Deze gebeurtenis, waardoor Frankrijk eene onvoorziene rol in de geschiedenis der Maleische zeerooverij vervulde, staat in verband met de operatiën van het eskader, dat van 1843 tot 1846 in de Chinesche wateren vertoefde, om de zending van den heer DE LAGRENÉ te ondersteunen, en misschien ook om andere doeleinden te bereiken. Wenschende, in geval van oorlog, aan de Fransche eene wijkplaats te verschaffen en in Azië een etablissement op te rigten, gelijk van dat op de Marquesas-eilanden gevestigd,

Toen men hem aanspoorde om te voorschijn te komen, bleef hij stilzwijgend weigeren, daaraan te voldoen, en eindigde met zich in de keel te snijden en een paar steken in den buik te geven met eene badé, waarmede hij zich, bij de komst der policie dienaren, gewapend had. Kodja werd alstoen naar de woning van den onderschout overgebragt, alwaar aan hem de noodige geneeskundige diensten werden verleend, ten einde hem in staat te doen verkeeren, om ter verdere verpleging naar het stadsverband te Batavia overgebragt te worden. hetgeen dienzelfden namiddag nog geschiedde en in welk gesticht Kodja zich nu bevindt.

— Van Buitenzorg wordt ons medegedeeld, dat, op het land Kedoeng Halang, dezer dagen door eene koe twee kalveren geworpen zijn, en wel een van het mannelijk en een van het vrouwelijk geslacht. Beide kalveren zijn geheel voldragen en zien er zeer goed uit. (*Java-Bode.*)

PREANGER REGENTSCHAPPEN. In de maand November 1856 is in het district Tjitjoeroek, regentschap Tjiandjoer, eene ziekte onder de karbouwen uitgebroken, die zich sedert in verscheidene districten van dat regentschap heeft uitgebreid en nog voortwoedt; 491 beesten zijn daaraan bezweken of wel ten gevolge dier ziekte moeten worden afgemaakt.

De veearts voor 's gouvernements burgerlijke dienst in de 1ste afdeeling heeft een plaatselijk onderzoek gedaan en aanbeveling en voorschriften tot behandeling der zieke beesten gegeven.

CHERIBON. Ten gevolge van de sedert den 1sten Maart gevallen zware regens, vergezeld van hevige windvlagen, zijn op de hoofdplaats onderscheidene bamboezen woningen, loemboengs en boomen omgewaaid. In het district Beber zijn ongeveer 16 bouws padie vernield en in de districten Sindanglaut en Mandirantjan is schade toegebragt aan wegen, bruggen en kleine dammen. De geleden schade wordt zoo veel mogelijk hersteld.

(*Jav. Cour.*)

SAMARANG — Wij vernemen van goederhand dat bij het bestuur van deze plaats het officieel berigt van Solo is ontvangen, dat de eerste voorstelling van de Kunstrijders aldaar heeft plaats gehad op den avond van Maandag den 16den jl. tot groot genoegen der ingezetenen van Soeracarta, in tegenwoordigheid van Z. H. den Soesoehoenan en van alle Prinsen en Regenten. De Inlanders vooral hebben die voorstelling als een hun onbekend genot, met de hoogste bewondering bijgewoond, terwijl zij in de best mogelijke orde is afgeloopen.

Het ter dezer plaatse verspreid gerucht, als zoude de Cirque door kwaadwilligen in brand gestoken en de paarden daarbij omgekomen zijn, is dus niets dan een verzinsel van den berigtgever.

KENDAL. — In de dessa Banjoe Oerip werd den 1sten dezer een meisje van ongeveer 2 jaren, dood gevonden in eene put waarin slechts 2½ voet water stond. Het kind had zich verwijderd uit het huis harer moeder, die bezig was rijst te kooken, zonder door deze te worden opgemerkt.

— Den 9den dezer gingen twee Javanen door de rivier Singoredjo, een hunner werd door den sterken stroom medegesleept en vond men den volgenden dag zijn lijk.

(*Sam. Cour.*)

NEDERLAND.

H. M. de koningin, hoewel nog zwak, neemt steeds langzamerland in beterschap toe.

— Volgens opgaven van het ministerie van finantien is aan de verschillende kantoren van 's rijks accijnsen over de maand December 1856 ontvangen aan suikeraccijns in hoofdsom, opcenten en collectief zegel een bedrag van ƒ 109,339. 86½.

— Den 7den dezer is het vrij streng beginnen te vriezen,; de thermometer daalde des avonds tot 18° F. en bij die temperatuur raakten alle binnen wateren en kanalen met ijs bezet. Indien deze weersgesteldheid blijft voortduren, dan zal de scheepvaart, die nu reeds, wat de binnenlandsche betreft, zeer belemmerd is, geheel gestremd raken. De massa sneeuw die voor eenige dagen gevallen is, heeft in Groningen en Drenhe de communicatie grootendeels gestremd.

Terwijl de winter hier thans met eenige strengheid is ingevallen. wordt aan de *Keulsche Courant* uit Hönningen geschreven, dat in die streken voor eenige dagen een vogelnestje is gevonden, waarin drie versche, nog warme eijeren lagen, terwijl van een residastruik zes levende groene rupsen werden genomen. Ten slotte wordt gezegd, dat men daar reeds nu de kiemen van de aardappelen moest afbreken, hetgeen in andere jaren eerst in Maart pleegt te geschieden.

— De manie onder de kolonisten der *Maatsch. van Weldadigheid*, om brandbrieven te schrijven, blijft onverminderd voortduren. De hoogte waartoe dat misdrijf geklommen is, kan men nagaan uit de opgaaf, dat er soms zestig vervolgingen wegens brandbedreiging tegelijk voor het hof in Drenthe aanhangig zijn. Over de oorzaak dezer manie, om, het koste wat het wil, in de gevangenis te geraken, wordt verschillend geoordeeld. Men heeft het er lang voor gehouden, dat het slechte voedsel en de gebrekkige kleeding, welke de maatschappij aan de kolonisten verschaft, ver achterstaan bij de voeding en kleeding, welke aan de bewoners der gevangenissen wordt toebedeeld; iets dat vele dier kolonisten door ervaring in staat zijn te vergelijken. Anderen beweren, dat de oorzaak moet gezocht worden in de zucht, om de groote schier onoverkomelijke schulden te ontloopen, welke ontstaan door de straffen wegens het verpanden of verkoopen van kleedingstukken en welke straffen bestaan in de betaling van de dubbele waarde van zoodanig zoek geraakt of verkocht kleedingstuk, hetgeen noodwendig een langer verblijf in de kolonie noodzakelijk maakt. Daaraan, dus beweert men, trachten de kolonisten zich door de vlugt te onttrekken, omdat er eene bepaling bestaat, dat de schuld der kolonisten, na drie maanden afwezigheid, gedelgd wordt. Doch de gevlugte kolonisten worden doorgaans weder opgevangen en dan vermeerdert hunne schuld weder met de transportkosten enz, zoodat de duur van hun verblijf niet zelden tot tien en meer jaren wordt verlengd; hun eenige toevlugt om uit dien toestand te geraken, vinden de zoodanigen dan in het schrijven van brandbrieven. Wat nu de waarheid is, kan moeijelijk beslist worden. Doch er is niet te min eene zaak die den twijfel eenigermate te hulp komt en deze is de bekende geldelijke nood der Maatschappij.

Reeds in den zomer van 1855 heeft het bestuur der Maatschappij zich tot de regering gewend, met de klagt, dat het niet kon bestaan met de gewone bijdrage van het rijk, en dat het dus verzocht, verhooging van den prijs der koffijzakken en van de gelden voor de bestedelingen, of eene jaarlijksche vermeerdering van subsidie, naar mate de maatschappij noodig mogt hebben. Toen is bij koninklijk besluit van den 13den Nov. 1856, No. 67 een staatscommissie benoemd, bestaande uit de heeren jhr. ridder v. Rappard, oud-minister, lid der tweede kamer, als voorzitter; van Beeck Vollenhoven, lid der eerste kamer; mrs. Dirks en Blaupot ten Cate, leden der tweede kamer; mr. Borret, lid van den raad van state, als leden, en jhr. mr. van der Heym, kommies griffier bij de eerste kamer, als secretaris, Deze heeren hebben gemeend, niet te kunnen treden in het voorstel van het bestuur der maatschappij. Het blijkt uit de toelichting bij een wets-ontwerp daaromtrent van den 12 Dec. jl, dat zij hebben verlangd eene scheiding, zoodat de maatschappij zou behouden de gewone kolonien en de staat zou behouden de gestichten; terwijl het rijk, door overneming van de gevestigde schuld der maatschappij, een verlies zou lijden van ƒ 1,884 341. Dit gunstig aanbod is echter door het bestuur der maatschappij afgeslagen. De regering zelve heeft gemeend, niet verder te mogen en te kunnen gaan, dan de staatscommissie gegaan is, terwijl zij zich geheel vereenigde met het hoofddenkbeeld der commissie, de afscheiding tusschen het rijk en de maatschappij. In dezen staat van zaken meende de regering dat de maatschappij op het punt staat, bij regterlijk vonnis verklaard te worden, in staat van kennelijk onvermogen te verkeeren.

De permanente commissie te 's Hage gevestigd, heeft inmiddels haar beheer nedergelegd, terwijl de koning, H. D. kamerheer mr. Æ barom Mackay tot gouvernements commissaris heeft aangesteld, om de zaken gaande te houden.

Men schat de schulden der Maatschappij op 6 milioen. Z. K. H. prins Frederik, die reeds herhaaldelijk de maatschappij met geldelijken onderstand redde, is alleen crediteur voor 8 millioen. Het is aan geen twijfel onderhevig, dat de waarde der bezittingen der maatschappij, hare gronden en fabrieken daaronder begrepen, op verre na dat cijfer niet bereiken. In Groningen en Drenthe, waar de maatschappij vele kleine schulden heeft, worden de schuldvorderingen reeds tot een verminderd bedrag gerealiseerd. Ofschoon deze handelwijze wel niet van voorbarigheid is vrij te pleiten, is nogtans de toestand van dat groote ligchaam verre van bemoedigend. De regering heeft het noodzakelijk geoordeeld bij de voorloopige begrooting van binnenlandsche zaken eene subsidie van ruim ƒ 180,000 aan de vertegenwoordiging voor te dragen, welke subsidie, gelijk bekend, is toegestaan, met deze som, vermeerderd met nog ongeveer ƒ 38,000, welke de Maatschappij van de Handel-Maatschappij voor geleverde koffijzakken te vorderen heeft, denkt men de ongeveer 11000 personen sterke bevolking der onderscheidene kolonien en gestichten te kunnen voeden en van het noodige te voorzien tot in den aanstaanden zomer, in welken tijd pogingen zullen aangewend worden, om schikkingen te treffen, die een meer gezonden en duurzamen staat van zaken mogelijk maken.

FRANKRIJK.

— De keizer heeft aan het hof van directeuren van de Britsch Oost-Indische Compagnie zijn portret en dat der keizerin ten geschenke gezonden, als een blijk van erkentelijkheid voor den ijver, dien dit hof aan den dag gelegd heeft bij het toezenden van Indische voorwerpen naar de Parijsche wereld-tentoonstelling, welke collectie buitengewoon fraai was.

— Het totaal-generaal van alle inschrijvingen ten behoeve van de slagtoffers der jongste overstroomingen, bij het ministerie van finantien ontvangen, bedraagt thans fr. 10,040,863,82.

— Het Russische eskader, dat te Cherbourg lag, is vertrokken om zich naar de Middellandsche zee te begeven.

— Volgens den *Toulonnais* heeft eene compagnie van het 4de regiment mariniers bevel ontvangen zich gereed te houden, om zich op de korvet *Durance* in te schepen, welke bestemd is naar China. Ook twee kanonneersloepen. zullen met haar oorlogsmaterieel naar China onder zeil gaan

— De baron Rothschild heeft aan het algemeen bestuur van openbare ondersteuning 80,000 kilogr. tarwebrood ter beschikking gesteld, om onder de armoedige klasse uitgedeeld te worden.

— Men wil te Parijs weten, dat prins Nopoleon voornemens is in 1857 eene reis naar Ceylon, Borneo en Java te ondernemen en vergezeld zal zijn van eenige uitstekende geleerden en letterkundigen.

— De heer de la Gueronnière is in onderhandeling getreden met de firma Firmin-Didot voor de uitgave eener geschiedenis van de parlementaire regering, in tien of twaalf deelen (van 1814 tot 1852). Naar men zegt zoude voor elk deel dertien duizend en vijf honderd francs betaald worden.

— Door de vermenigvuldiging der ijzeren spoorwegen, is het aantal reizigers in Frankrijk in de laatste jaren verbazend toegenomen. In het jaar 1841 telde men 633 millioen reizigers, waarvan 113 milloen van de spoorwegen had gebruik gemaakt. In 1855 bedroeg het getal 1 milliard 800 millioen, waarvan 1 milliard 372 millioen per spoorweg.

— De *Moniteur* meldt dat op den 6den Januarij in de conferentie een protocol geteekend is, dat een einde maakt aan alle nog bestaande moeijelijkheden. Met algemeene stemmen hebben de gevolmagtigden besloten, dat de grensscheiding in Besarabie zal loopen van den muur van Trajanus tot aan de rivier Yalpuk. Tolback en Bolgrad behooren voortaan tot Moldavie. Rusland behoudt van zijne zijde Komrat met eene uitgestrektheid van 330 wersten grond. De Delta aan den Donau en het Slangeneiland keeren tot Turkije weder. Voor de ten uitvoer legging dier grensscheiding is de 30sten Maart als uitersten termijn bepaald. Binnen denzelfden termijn zullen de Oostenrijkers de Donau Vorstendommen en de Engelschen de Zwarte Zee moeten hebben ontruimd. Daarna komt de commissie voor de reorganisatie der Vorstendommen bijeen; zij brengt rapport uit, en worden alsdan de conferentiën andermaal bijeengeroepen, om ook dit punt tot eene eindbeslissing te brengen.

---

had de Fransche regering het denkbeeld opgevat om het eiland Basilan aan te koopen; dit eiland behoort tot den Sooloo-groep en ligt tegenover de Spaansche kolonie Samboangan, op het eiland Mindanao. De korvet *la Sabine* werd derhalve naar Basilan gezonden, om de kust te onderzoeken en eenige hydrografische opmetingen te verrigten. De Maleijers schenen zich over de tegenwoordigheid van een oorlogsschip, waarvan de vlag hun naauwelijks bekend was, geenszins te verontrusten; eenige booten naderden de korvet en de betrekkingen waren nog al vriendschappelijk. Ten einde echter alle aanleiding tot twist te voorkomen, had de kommandant alle gemeenschap met het land verboden, en de booten werden uitsluitend gebezigd ter vervulling van de zending aan de ingenieurs opgedragen. Op zekeren dag echter verkreeg een der officieren, de heer DE MAYNARD, verlof om de monding eener kleine rivier te onderzoeken, welke op geringen afstand in de reede uitliep. Hij nam de kleine jol mede, bemand met een bootsman, twee scheepsjongens en een jeugdigen Hollander, die tot tolk diende, en vertrok met uitdrukkelijk bevel om de rivier niet binnen te loopen en de korvet niet uit het oog te verliezen. Ongelukkiglijk voer de heer DE MAYNARD, weggesleept door een zeer natuurlijk gevoel van nieuwsgierigheid en door den wensch om van zijn onderzoek eenige vrucht te trekken, de rivier op, en het zien van een troep Maleijers, die de vredelievendste gezindheid aan den dag legden, spoorde hem aan om den togt verder voort te zetten.

De aanvoerder der bende verzocht zelfs om met twee zijner mannen plaats te mogen nemen in de jol; hij werd zonder wantrouwen toegelaten; plaatste zich bij den officier, dien hij uitnoodigde naar het dorp te voeren, waar hij verzekerde, dat de Franschen eene welwillende ontvangst zouden genieten. De sabel van den heer DE MAYNARD en een jagtgeweer, welke in de boot lagen, wekten de bewondering, en ook al spoedig de begeerte van den Maleijer, die aanvankelijk op nederigen, doch weldra op meer bevelenden toon vroeg, dat men hem het geweer zou geven. De heer DE MAYARD weigerde. De toestand werd netelig en de tolk ried om naar de korvet terug te keeren, doch het was te laat, de verbitterde Maleijer viel den ongelukkigen officier aan, en boorde hem den kris door het hart. Ter zelfder tijd bragten zijne beide medgezellen den bootsman om. De tolk en de beide scheepsjongens sprongen te water, en poogden den wal te bereiken. Door de Maleijers, die op het sein der hunnen aansnelden, gevat, werder zij gevankelijk naar het dorp gesleept. Door eenige Maleijers, tot een anderen stam van het eiland behoorende, vernam men het treurige voorval. De eerste zorg was de bevrijding van de gevangenen. Door de bemiddeling van den gouverneur van Samboangan gaven de Maleijers, tegen betaling van duizend piasters losgeld, de twee scheepsjongens en den tolk terug. Nu kon men overgaan tot het wreken der slagtoffers. De korvet *Victorieuse* zich bij *de Sabina* hebbende gevoegd, begaven beide schepen zich naar Sooloo, ten einde van den sultan voldoening te eischen wegens de misdaad, gepleegd door de bewoners van Basilan, die als zijne schattingpligtigen werden beschouwd. De sultan wierp alle verantwoordelijkheid van zich af; hij verklaarde dat de bewoners van Basilan zich steeds tegen zijn gezag hadden verzet, en hij gaf ze zonder aarzelen aan den billijken toorn van de Franschen over. De korvetten kwamen derhalve te Basilan terug, en hare booten met moeite de rivier opvarende, op welke de moord was gepleegd, tastten eene hechte palissadering aan, achter welke de vijand zich had verscholen. De strijd was vrij hevig; de booten trokken eerst af met de ebbe, nadat zij een twintigtal Maleijers hadden gedood of gewond. De Franschen hadden twee dooden en eenige gekwetsten. Daarbij kon echter de zaak niet blijven; de kommandant der *Sabine* zond de *Victorieuse* naar Manilla, om aan den chef van het eskader, den schout-bij-nacht CECILLE, van het voorgevallene kennis te geven. De *Cléopâtre* en de *Archimede* waren juist te Manilla aangekomen. Zij hadden aan boord den heer DE LAGRENÉ en de meeste leden van het gezantschap naar China, dat tevens de Nederlandsche koloniën in Oost-Indië moest bezoeken. Zoodra het berigt van het te Basilan gebeurde ontvangen was, besloten de admiraal en de Fransche gezant om zich onverwijld naar den Sooloo-Archipel te begeven, zich bij de *Sabine* te voegen, en middelen te beramen tot handhaving der eer van de Fransche vlag. Zij verlieten Manilla den 8sten Januarij 1845 en kwamen, na eene reize van vier dagen, ter reede van Basilan aan.

(*Wordt vervolgd.*)

— Nopens de Zwitsersche aangelegenheden is niets bijzonders bekend geworden, ten zij men daarvan uitzondert een ter beurze van Parijs verspreid gerucht, volgens hetwelk de Zwitsersche regering eene algemeene amnestie zou uitvaardigen en dat dit het middel zou wezen, om met eere uit deze netelige zaak te geraken. Hetzelfde gerucht was gisteren, blijkens eene telegrafisch depêche uit Bern, ook daar in omloop. Het is zeer te wenschen dat dit gerucht waarheid moge behelzen en de onderhandelingen den gehoopten uitslag zullen hebben. Eene proclamatie van den bondsraad, waarin het land tot eene krachtige verdediging uitgenoodigd wordt, eindigt evenwel met de verzekering, dat het bewind altijd gereed is om een vrede te sluiten, indien die slechts op eene eervolle wijze verkregen kan worden.

— Mgr. Marie Dominique Auguste Sibour, de aartsbisschop van Parijs, wiens moord gemeld is, werd den 4 April 1792 te Saint Paul Trois-Chateaux, in de diocese van Valence geboren en zoude dus over drie maanden zijn 65ste jaar bereikt hebben.

Den 30sten September 1839 tot bisschop van Digne benoemd, werd hij den 25sten Februarij gewijd. Zijne deugden, zijn zeldzaam talent als administrateur, redenaar en schrijver vestigden de keuze der regering op hem voor het aartsbisdom van Parijs, toen mgr. Affre op de barricades in den faubourg Saint-Antoine, tijdens den opstand van Junij 1848 viel; hij werd den 10den Augustus 1848 tot die betrekking benoemd.

Aangaande den moordenaar verneemt men nog dat hij in de gevangenis gebragt zijnde, eten verlangde, zeggende, dat hij sedert den morgen gevast had, omdat hij niet wilde dat zijne hand beefde.

In antwoord op de tot hem gerigte vregen over zijn misdaad, hield hij niet op dreigende woorden te uiten, onder anderen zeggende: Dit is het einde niet! dit is het einde niet!

Vergès is van Neuilly geboortig, waar zijn vader nog woont.

— Het hof van assises van het departement der Loire inferieure heeft den kassier van het bureau van frankering bij het postkantoor te Nantes veroordeeld, tot eene boete van 1000 francs, de teruggave van 5000 francs en drie jaren dwangarbeid. Men had namelijk bij dien persoon meer dan 600 brieven gevonden, voor het buitenland bestemd en welke hadden moeten gefrankeerd worden. Sedert verscheidene jaren hadden voor meer dan 51000 francs verduisteringen van dien aard plaats gehad.

— Men verhaalt de volgende anecdote: Toen onlangs de Fransche gezant zich bij den Zwitserschen bondspresident liet aandienen, zat Z. Exc. de heer Stämpfli juist in zijn overhemd en herinnerde zich eerst, toen de graaf Salignac reeds in den salon gelaten was, dat de kleederkast zich achter dezen salon bevond. In deze verlegenheid spoedde Z. Exc. zich naar de voorzaal en zocht onder de daar hangende kleederen in allerijl een eleganten paletot uit, zoodat de audientie voortgang kon hebben. Maar hoe verschrikte de president, toen de Fransche graaf bij zijn vertrek, na lang zoeken, zijn paletot terug vond, aan het lijf van den hoogsten magistraatspersoon in Zwitserland.

— Te Parijs is dezer dagen overleden de heer Boulanger, raadsheer bij het hof van Parijs. Onder zijne nalatenschap heeft men niet minder dan vijf en negentig testamenten gevonden. De heer Boulanger maakte om zijne manie voor testamenten te bevredigen van alle papieren, welke hij ontving, gebruik. Verscheidene zijner testamenten zijn geschreven op kennisgevingen van overlijden en huwelijksbekendmakingen; andere weder op de keer zijde van rekeningen als anderzins. De heer Boulanger vermaakte eene menigte legaten aan personen, die hij nooit gezien had. Vernam hij uit de bladen eene daad van zelfopoffering of deugdsbetrachting, dan nam hij de pen op en vermaakte hij den dader een legaat. Uit eene zonderlinge gril was genoemde heer er op gesteld zijn overlijden zelf aan zijne executeurs-testamentair en eenige andere personen mede te deelen; hij had dus te voren brieven in dien geest geschreven, waarin alleen de dagteekening van het overlijden was opengelaten.

DUITSCHLAND.

— In Pruissen wordt alles tot een veldtogt in Zwitserland voorbereid. Zoo den 15den dezer geen schikking tot stand is gekomen, zal het leger, sterk 130,000 man naar Zwitserland oprukken. Het staat onder kommando van den generaal v. d. Groeben.

— Professor Schulze, te Jena, heeft eene brochure in het licht gegeven, waarin het regt van den koning van Pruissen op Neufchatel wordt betoogd. De Schr. acht dat regt zoo ontegensprekelijk, dat de erkenning daarvan door de mogendheden, in voege in 1852 te Londen geschied is, schoon op zichzelf niet onbelangrijk, evenwel ten eenenmale overbodig mogt heeten. De schrijver doet daarbij uitkomen, dat Neufchatel van 1798 tot 1815 geheel afgescheiden van Zwitserland bestond. De vereeniging met Zwitserland dagteekent van 1815. In dat jaar deed wel de koning van Pruissen volkomen en uit eigen vrijen wil afstand van Neufchatel, zoo zelfs, dat hij uitdrukkelijk afzag van alle aandeel in de aangelegenheden van het Zwitsersche Verbond, doch die afstand, meent schrijver, berustte eenig en alleen op de in genoemd jaar gesloten acte van reunie, en kwam als van zelf te vervallen, toen de grondslag waarop Zwitserland in 1815 werd gebaseerd, toen, met andere woorden, de *Acte de Reunion de* 19 *Mei* 1815 werd opgeheven in 1848; in welk jaar Zwitserland van een statenbond werd veranderd in een bondsstaat. — Zonder met betrekking tot deze redenering van den Pruissischen hoogleeraar in eene beoordeeling te willen treden, zoo mag het toch vreemd schijnen, dat hij het den 20 Nov. 1815 door de groote mogendheden gesloten protocol van Zwitserlands eeuwigdurende neutraliteit, stilzwijgend beschouwt als ondanks de gebeurtenissen van 1848, voortdurend van kracht te zijn; immers, hij doet in 't vervolg van zijn betoog opzettelijk uitkomen, dat dit protocol, in 't belang van Zwitserland tot stand gebragt, het voor dat land tevens tot een gebiedende pligt maakt om ook voor de regten van derden achting te betoonen. De tijd zal leeren, in hoeverre de groote mogendheden van Europa in de daarin ontwikkelde stellingen zullen deelen.

— Volgens *N. Pr. Ztg.* zal het huwelijk van prins Fredrik Wilhelm van Pruissen met de oudste dochter van Koningin Victoria, den 21 Nov. e. k. gesloten worden. De prinses heeft dan haar 17de jaar bereikt.

— Te Hohenzollern, in Pruissen, had kortelings het volgende voorval plaats. Een geestelijke ten plattenlande rigtte zich van den preekstoel tot een zijner toehoorders in 't bijzonder en las hem zoodanig de les, dat de man er zich door beleedigd achtte en den geestelijke aanklaagde bij het geregt. De geestelijke beweerde nu echter dat deze zaak behoorde tot de competentie van den bisschop, doch de minister van eeredienst, daarover gehoord, verwierp deze meening en de minister van justitie magtigde den betrokken regter om van de zaak kennis te nemen. Nu dreigde echter de bisschop dienzelfden regter met den ban, als hij aan de bevelen van den minister gehoorzaamde. Terwijl de zaak op dit oogenblik zoo zit, heeft de aanklager zijn kerkelijk vonnis al vast weg, als zijnde hij in den ban gedaan, omdat hij zijne klagt niet heeft willen intrekken. — Het *Sonntagsblatt* te Maagdenburg, dat geredigeerd wordt door den bekenden prediker Uhlich, was kortelings in beslag genomen en genoemde prediker tot vier weken gevangenis veroordeeld, wegens bespotting van de Christelijke godsdienst. Naar thans wordt gemeld, is de heer Uhlich in hooger beroep vrijgesproken.

Aangekomen Passagiers.

Met het Nederl. Ind. stoomschip *Makasser*, majoor de Bruijn, kapt. Stenckes en fam., luit.-ter-zee 1ste klasse Schotborg, de heeren Arendt en fam., van Steeden en fam., Z. M. troepen en bannelingen.

Vertrokken Passagiers.

Met de Ned. bark *Kommissaris des Konings van der Heim*, luitenants ter-zee 1 kl. C. L. J. d'Hamecourt en G. H. Bakker, de heeren H. P. Coster, W. H. Dormaar en jonge heer H. Matzen. — Met het Ned. Ind. stoomschip *Soerabaya*, de heeren G. A. Wermuth, J. H. Duiters en J. D. Heijning, Z. M. troepen en bannelingen.

Schepen liggende ter reede.

Z. M. wachtschip Batavia; stoomschip Suriname, Celebes en Vesuvius; de schoenerbrikken de Lansier, Egmond en het transportschip Merwede; de schepen Bayadère, Johanne Wilhelmine, Fulkus So-oot, Fathal Moebarak en Yssel; het stoomschip Banda; de barken Fatal Maän, Adrakool Haer, Bacht Mastora, Salma, Drie Vrienden, Vriendentrouw, Factorij, Maria Agnes, Charlotte, Saijan Maskoor, Cornelia, Euterpe, Jenoer, Zuid-Beveland, Ana Serie, Zwarte Zwaan, El Machlaar, Sarie Elmasboor en Machmoedie; de brikken Siekanoegrahan, So-Ootdin, Hendrika Bartina, Cheribon Packet en Atialool Rachman; de schoeners Bella, Moostarie, Ardjoeno, Bintang Timor en Argo.

Aan- en uitvoer te Soerabaya van den 19den tot en met den 21sten Maart 1857.

AANVOER.

Van Koetee per het Baliesche schip *Tijro*, gezagv. Lingard, agenten Adam & Co.

11000 bundels rotting, 20 balen rood garen, Adam & Co.

Van Nederland per het Ned. schip *Adèle*, gezagv. R. Jaski, agenten Schimmelpenninck & Co.

25 kisten wijn, 6 kisten manufacturen, Major Matzen & Co; 26 kisten manufacturen en 10 vaatjes spijkers, N. H. M. en eenige gouvernements goederen.

Van Samarang per het Ned. schip *Christian Huijgens*, gezagv. J. Muller, agenten Ruyl Cramer & Co.

14 collies diversen, 14 kistjes glaswerk, 1 kist aalbessensap, Bouman & Co; 50 vaatjes boter, 6 kisten koopmanschappen, 6 trossen touwwerk, 11 kisten diversen, 39 kisten glaswerk, Ruyl Cramer & Co; 1 kistje zilverwerk, C. Tihon; 1 vaatjes zuren, Domis; 7 kisten manufacturen, Gebr. van Delden; 5 kisten koopmanschappen, van Driessche; 1 kist zuren, Auemaet; 100 vaatjes boter, A. van Leeuwen & Co; 500 stuks tegelsteenen, 4 kruiken huidenvergift, N. H. M.

Van Macasser per de stoomboot *Macasser*, gezagv. Schmidt, agent Cores de Vries.

14 kisten kaijoe-poetie-olie, Cores de Vries; 5 bundels was, 1 kelder en 2 kistjes was, diverse Arabieren en eenige goederen bestemd voor Batavia en Samarang.

UITVOER.

Naar Banjarmassing per de Ned. Ind. bark *Tatas Banjarmassing*, gezagv. Sarif Abdulla.

$50^{25}/_{100}$ picols jav. koperwerk en kleinigheden, diverse Arabieren.

Naar Rembang, Samarang, Batavia, Benkoelen en Padang per de Ned. Ind. stoomboot *Soerabaya*, gezagv. Bosch.

4 kisten kains pandjang, 2 kisten wijn, 1 kist monsters, van Leeuwen & Co; 25 collies lampen, 8 kistjes timm. gereedschappen, Adam & Co; $21^{42}/_{100}$ picols olie, 10 picols koperwerk, 8 pakken kleederen en boeken, $22^{44}/_{100}$ picols vet, Cores de Vries; 5 kisten manufacturen, 2 kisten cambrics, Adam & Co; 1 kist hoeden, 2 kisten papier, 1 kist blik- en koperwerk, 1 kist flanel, Bouman & Co; 1 kist laken, Schimmelpenninck & Co; 4 kisten jav. sigaren, 2 pakken jav. leder, 1 picol aardappelen, 1 picol witte uijen, 1 kist gez. eijeren, 1 kist thee, 1 kist kramerijen, 60 schuitjes tin, wegende 258 picols 25 picols jav. koperwerk, 21 picols komijnzaad, 4 picols mangkoedoe basten, 1 kist inhd. lijnwaden en kleinigheden, diverse Arabieren en Chinezen.

Marktprijzen.

Suiker N°. 16 per picol ƒ 20.—
Koffij per picol. Nominaal,
Rijst (carga) per koijang ƒ 110 à ƒ 120.—
Id. (witte) „ „ ƒ 140 à ƒ 150.—
Koehuiden per 100 st. ƒ 300 à ƒ 500.—
Arak per legger ƒ 120.—
Olie (Klapper) per picol.
Olie (Katjang).
Kadjang Matten.
Rotting ƒ 8.—
Wisselkoers 103 à 104%.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Van
Maart.	19	Ned. Ind.	Argo.	L. J. N. F. Eschauzier.	Grissee.
„	20	Nederl.	Adèle.	H. B. R. Jaski.	Batavia.
„	—	„	Christiaan Huijgens.	J. Muller.	„
„	21	Ned. Ind.	Stoomschip Makasser.	F. H. Schmidt.	Makasser.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Naar
Maart.	18	Nederlandsche	Delft.	L. van Geelkerken.	Ned. via Indr. en Batavia.
„	19	Ned. Ind.	Krabbe.	Mardam.	Pasoeroean.
„	—	Nederlandsche	Koms. d. Konings v. d. Heim.	A. Hoogenstraaten.	Nederland.
„	20	Ned. Ind.	Stoomschip Soerabaya.	A. G. Bosch.	Batavia via Samarang.
„	21	„ „	Little Tot.	Katjoong.	Pasoeroean.
„	—	„ „	Tatas Banjermassing.	Sarief Abd. b. Hoesin Baharoon.	Banjermassing.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Bestemming	Agenten
Nederlandsche	Euterpe.	Kuipers.	Nederland.	Fraser Eaton & Co.
Nederlandsche	Drie Vrienden.	Anderson.	Nederland.	„ „ „ „
„	Cornelia.	Jaski.	„	„ „ „ „
Breemsche	Johanne Wilhelmine.	Klockgeter.	„	„ „ „ „
Ned. Ind.	Charlotte.	Sobels.	Onbepaald.	„ „ „ „
Nederlandsche	Zuid Beveland.	Boers.	Nederland.	Van Eck & Co.
„	Zwarte Zwaan.	S. Stikkel.	Macasser.	„ „ „ „
„	Vriendentrouw.	Greveling.	Nederland.	Schimmelpenninck & Co.
„	Adele.	Jaski.	„	„ „ „
„	Provincie Drenthe.	Beckering.	„	„ „ „
„	Yssel.	Visser.	„	„ „ „
„	Maria Agnes.	H. C. de Bor.	Amsterdam.	P. Kervel & Co.
„	Factorij.	J. Janssen.	Rotterdam.	Van Leeuwen & Co.
Ned. Ind.	Cheribon packet.	Massinghen.	Onbepaald.	„ „ „ „
„ „	Machmoedie.	Sech Mohm. Bahadaar.	Amboina.	Gezagvoerder.
„ „	Elmachlaar.	S. A. R. b. A. b. Bakir.	Batavia.	„
„ „	Atiatool Rachman.	Sech Oemar Bafadul.	Banka en Indramaijoe.	„
Baliesche	Ardjoeno.	Kwasan.	Balie.	„